

VRTEC.

Izšaja
1. dné
vsacega
meseca
na celej
póli in
stoji za
vse leto
2 gl.
60 kr.,
za pol
leta 1 gl.
30 kr.
av. vr.

Naroč-
nina se
naprej
plačuje
in po-
šilja u-
redništ-
vu v
Lingar-
jevih
ulicah
hiš. št. 1
v Ljub-
ljani.

Časopis s podobami za slovensko mladino.

Štev. 6.

V Ljubljani 1. junija 1878.

Leto VIII.

Z malega raste veliko.

Iz gore skrivnostne izteka se vir,
Poklina neznatna studen.u je tir.
Slaboten, suhoten višave je sin,
Rodil se je komaj: pretí mu pogín.
Na sinjem oboku luč solnca gorí,
Zatorej med peskom potoček medlí.
Počasi, po malem narašča mu moč,
Otréblje si listje, se v strugi vijóč. —
Pohlevno potoček po skali šumljá,
Ponižno iz hriba v dolino skakljá.
Postrvica gibčna se v vodi vrtí,
V nebrojnih se žarkih jaj solnce bliščí. —
Od daleč mi bije ropót na uho
Potoček zdaj góni že mlínsko koló; —
Ponosno pa reka hití do morjá
In ladíje nosi prepolne blagá.

Poznavati érke se deček učí;
Možá učenost pa po svetu sloví.

Fr. Krek,

Igla medenka.

Najpremožnejši bankir (penéznik) v Parízu je napravil veliko pojédino, h katerej je povabil vse svoje znance in prijatelje. Koncem pojédine so zapazili góstje, da ima bankir svoj prtič pripét s preprosto, debelo-glavičasto iglo medenko. Vsi so se temu čudili. Bankir vidéč radovednost svojih gostov, začne jim pripovedovati tako-le: „Evo, ta preprosta medenka z debelo glavico naredila je mojega prijatelja srečnega in zadovoljnega. In ravno zato mi je ta igla ljubša in draža nego igla od zlatá, naj bi imela tudi diamantovo glavico. A da vam dalje povem! Omenjeni prijatelj je bil svoje dni velik nemarnež in postopač, bil je še deček, jedva deset let star. Bos in raztrgan se je klatil po vaséh in prosjáčil po hišah premožnejših ljudi. Njegovi zanižni starši ga niso pošiljali v šolo, niti so skrbeli, da bi se siromašnemu dečku zasadila v mlado srce zdrava zrnca lepih nauk in čednosti. Zato res iz dečka nij moglo biti družega, nego lenuh in postopač.

Nečega jutra — bil je krasen dan — pohajkoval je siromak ves umažan po bližnji vási ter obiral skorjico suhega kruha, ki si jo je bil izprosil v zájutrek. V tem se mu nekaj zablestí na tléh pred nogami. Takój se pripogne in pobere svetlečo stvarco, ki nij bila nič družega nego preprosta igla medenka, kakoršne imajo sploh kmetska dekleta, da si ruto okoli vratú pripnó k obleki. Tebi, meni nič, ogleduje ubogi deček malovredno medenko ter jo užé misli zavreči, ko pride do čedne, z vinsko trto obraščene kmetške hiše. Na pragu pred hišo je sedela ubožna deklica, samo za nekaj let mlajša od njega. Premetovala je ovratno ruto sim ter tja, kakor da bi nekaj iskala, ter je milo jokala. Mlademu beraškemu dečku se to čudno zdí, žal mu je uboge deklice, obstoji pred njo ter jo vpraša: „Kaj ti je, da se jokaš?“ Deklica odgovori ihtéč se: „Izgubila sem iglo medenko, s katero sem imela pripeto ovratno ruto; a moja mati so hudi in bojim se, da me bodo topli.“ — „Tepsti te ne smejo,“ odgovori deček; „ná, tukaj vzemi drugo iglo, mislim, da bode ravno tako dobra, kakor óna, ki si jo izgubila.“ — Deklica hitro prime za iglo ter veselo reče: „Zdaj me mati ne bodo topli!“ To rekši, zapázila je, da ima deček suho skorjo kruha v roci, ki jo željno otépa. Prijazno ga pogleda in mu reče: „Tukaj imam jabolko; ná, vzemi, tebi je dam! Malo je užé nagriznjeno, a to nič ne dé, dobro ti bode dišalo.“ Brez da bi kaj rekel, ugrizne deček slastno v podarjeno mu jabolko ter otide svojim potem.

Preteklo je nekoliko tednov. Deček pride zopet v vas. Bil je ravno somenj. Po naključji ga deklica zopet sreča ter takój spozna v njem svojega dobrotnika. Siromaku dečku se užé od daleč vidi, da je lačen. Deklica hitro seže v žep, a danes nij imela jabolka, in vendar bi mu r da nekaj dala. Od tete, ki je na somnji prodajala, dobila je v dar polno škatlico šivanek in nekoliko medenek. Škatlico s šivankami podari siromašnemu dečku, rekoč: „Ná, vzemi šivanke, prodaj je in kupi si kruha in jabolk.“ — Zdaj se dečku zasvétí v glavi, hitro gre s šivankami v domačo vas in je prodal kmetícam. Iztrženega denarja nij zapravil, nego kupil si je zopet drugih šivanek in je prodajal po bližnjih vaséh. Kmalu je nosil koš na hrbtu in prodajal različno drobno blagó, kakor: šivanke, igle medenke, zapone, gumbé, naprstnike, konce in druge take stvari. Pri lepem in grdem vremenu je potoval po vseh bližnjih

krajih s svojo kramo na hrbtu; pozneje je prepotoval vso francosko deželo in čez dvajset let se je ustanovil v Parizu, glavnem mestu francoske dežele, kjer je odprl svojo malo trgovino. Tržil je z vsem, kar mu je neslo dobiček in Bog mu je dal dobro srečo. S tridesetimi leti je imel užé preko sto tisoč frankov, katerih polovico je naložil na dobre obrésti a z drugo polovico si je nakupil državnih papirjev. Vsa njegova podvzétja so bila natanko prevdarjena, delal je s pridnostjo in varénostjo in v malo letih je bil milijonar.

Zdaj se je večkrat spominjal na malovredno iglo medenko, ki jo je bil našel kot postopač; spominjal se je pa tudi na prijazno, črnooko deklico, katero je z isto iglo bil obvaroval, da je nîjso mati topli. Necega dne odpotuje v óno vas, po katerej je svoje dni prosjálil kot siromašni deček, radoveden, kako je zdaj z deklicó, ki je v njem obudila duhá do kupčije. Nekdaj majheno, ubožno dekletce, bilo je zdaj zalo in pridno deklè, to se zná, da užé nekoliko staro, kajti imelo je užé blizu do trideset let. Snubača nîj bilo nobenega v híšo, ker je bilo deklè revno. Bankir iz Pariza jo poišče in ob kratkem nagovori: „Božja roka vodi pota človeška. Ali se ne spominjas več ónega dneva nežne mladosti, ko sem te bil našel jokajočo pred híšnimi vrati? Čutil sem v sebi milosrdje ter ti ponudil malovredno iglo, da bi te mati ne topli. O zdaj spoznam, da me je Bog v svoji milosti vodil, ko sem bil našel tebe. Jaz sem obogátel, zeló obogátel, imam milijon frankov v premoženji, ter pridem, da snubim tebe, po katerej mi je doletela tolika sreča! Neizrečeno me bode veselilo, ako mi dáš rokó v zakon.“ Ubogo deklè je obledélo pri teh besedah. Jecljaje mu odgovori: „Gospod, zakaj se šalite s siromašnim dekletom, ki nema nikogar, nego Bogá v nebesih! — „Nè, nè, deklè; Bog me varuj tega, da bi se šálil s teboj, ki si sicer ubožno a pošteno deklè. Bog me je blagoslovil za dobrótico, ki sem jo storil iz usmiljenja do tebe, ubozega dekleta. In zdaj naj bi te zapustil? Nè, nikoli ne storim tega! Moja bodi, in skupaj delfva srečo, ki mi jo je Bog dal.“ —

Ubogo deklè si z rokama zakrije obraz in mîlo joka, ne vedoč, ali bi vrjela besedam bogatega bankirja.

Bankir jo tolaži, govoreč, da so njegove besede resnica, in da mu k njegovej sreči ne manjka družega, nego njeno blago srcé, o katerem se je dovolj prepričal, ko je imela usmiljenje z ubogim lačnim dečkom. Seže jej v roko in prosi, da bi mu ne odrekla svojega srcá.

Sramožljivo deklè mu poda svojo roko in reče: „Bodi si, kakor Bog hoče!“ Poroka je bila v domačej vási.“

Tû umolkne bankir ter prijazno pogleda svojo soprogo, ki jo je rudečica izpreletovala po vsem obrazu. „Dà, dà, gospóda moja!“ reče bankir s povzdignjenim glasom, „óni ubožni deček, o katerem vam sem ravnokar pripovedoval, nîj zdaj le bogat, nego tudi srečen in zadovoljen je. Z božjo pomočjo si je pridobil veliko premoženja, katero zdaj uživa v sreči in zadovoljnosti s svojo soprogo, ki mu je zvesta tovarišica v njegovem življenji. In gospóda moja! óni nekdanji postopač nîj nihée drugi nego jaz, a moja dobra žena, ki jo vidite tukaj, je óna uboga deklica, a ta preprosta medenka s s katero imam prtič pripét, je óna najdena igla, izvirek mojega premoženja.“

J. B.

Za očetov god.

(Prijazna sobica. Milka, deklica o dvanajstem letu, sedi pri risanju. Ivanek, nje dve leti mlajši bratec, išče nekaj med zvezki in knjigami. Na oknu stoji kletka in kanarec v njej prepeva na vse grlo.)

Ivanek. Mōlci vendar užé enkrat, ali vsaj tako glasno ne poj, da bi človek skoraj oglušil. — Morda nema kaj jesti? Milka! ali mu si užé posula danes konopelj in mu premenila vodó? Gotovo, da tega še nijsi storila!

Milka. Oh, saj res ne! Čisto sem pozabila na ljubega kanarca.

Ivanek. Ti pa tudi na vse pozabiš, kadar si pri svojem risanju. A rad bi znal, kaj tičiš toliko časa pri tej podobici, vsaj si jo užé zdavnej izgotovila, a ti imaš vendar še vedno kaj popravljati — le glej, da nazadnje še tega, kar si naredila, ne pokvariš s svojim večnim popravljanjem.

Milka (kanarcu konopljinega semena sipajoč). Ti pa užé veš, kako je treba risati. Kaj ti moja risarija mar? Skrbi rajše za svoje reči, ki so v mnogo večjem neredu, nego li moje. Jaz užé vem, kako mi je risati. Nij dosti, da je le površna podoba izvršena, nego treba jo je do najmanjše pičice natančno izdelati; a ravno s tem je mnogo dela, posebno z nasénčanjem.

Ivanek. Pojdi, pojdi, kaj bi tako natančno delala, vsaj oče ne vedó, kako je treba risati, in tudi ne bodo poznali, ali je podoba natančna ali ne. Še bolj se jim bode podoba dopadla, ako narediš vse bolj jasno in razložno, ter ne narediš toliko sence, da se skoraj podoba ne vidi. Meni se to užé ne dopade.

Milka. Oče užé dobro poznajo in umejo, kako je treba risati. In če bi tudi ne poznali, vendar želim podobo natančno izdelati, ker le dobro izvršeno delo je nekaj vredno. — A kaj boš dal ti, Ivanek, očetu za god? Nič, kaj ne? To je najlepše. — Potlej bodo lahko veseli, vidèč, da si tako len ter se niti njihovega godú ne spomniš. — Še jaz se jim skoraj ne upam podobe darovati, ako tudi ti nekaj ne napraviš. Očeta bi gotovo žalostilo, ko bi videli, da si samo jaz prizadevam napraviti jim majheno veselje, a ti ne storiš ničesar k temu. Nè, nè, to ne sme tako biti. Bolje je, da mislijo, da sem tudi jaz tako pozabljiva kakor si ti.

Ivanek. Ali res misliš, Milka, da sem tako brezskrben in pozabljiv. O nè! Glej, užé davno sem mislil, kaj bi napravil očetu za god, da bi jim bilo v veselje, a nič pravega si nijsem mogel izmisliti. Risati in pisati še ne znam tako lepó, kakor ti, da bi jim mogel kaj enacega podati. — Moje čačke in kljuke bi jim le malo dopadle. Sklenil sem toraj naučiti se na izust kako lepo pesenco iz berila, da bi jim jo znal prav gladko povedati. A to se mi je zdelo premalo. Tudi ne najdem v berilu nobene primerne pesence, v katerej bi bilo to povedano, kar od srca želim ljubemu očetu. Rad bi zložil sam tako pesenco, ako bi le znal. A ker tega ne znam, hočem to prav po svoje narediti. Užé sem prevdaryl, kako to naredim. Poslušaj me tedaj!

Pojutranjem je očetov god. Jaz na vse zgodaj vstanem, potlej se lepo umijem, snažno in čedno oblečem, opravi jutranjo molitev zase, za vse, posebno pa še za ljubega očeta, — in potlej lepo mirno čakam do zájutreka. Ko pridemo k zájutreku, pristopim k očetu in jim rečem:

„Ljubi moj oče! Danes je Vaš god, in jaz tega nissem pozabil. Ker nimam nobene stvarce, da bi Vam jo mogel podariti v znamenje svoje ljubezni do Vas, vzemite torej majheno vošilce, ki pride iz dobrega, še nepokvarjenega srcá. Ljubi Bog naj Vas ohrani zdravega še mnogo mnogo let, a meni naj podeli toliko močí, da bi bil vedno priden, in bi Vi bili vedno z menoj zadovoljni. To prisrčno željo hočem vsaki dan vpletati v svojo jutranjo in večerno molitev.“

Vidiš tako jim rečem in gotovo bodo zadovoljni z menoj; vsaj dobro vedó, da jim nimam kaj drugega dati, ker sem siromak! — Kaj porečeš zdaj ti, draga Milka? Je-li, da boš zdaj tudi ti dala očetu narisano podobico za god. — In glej, od tebe užé tudi lahko kaj takega pričakujejo, ker se užé daljé časa učiš, in si tudi starejša od mene.

Milka. Prav govoriš, Ivanek. — Res je takó.

Ivanek. Ali so pa znabiti oče užé videli, kaj jim pripravljáš?

Milka. Nè.

Ivanek. To je dobro, ako res še nič od tega ne vedó. Samo pázi se, da te pri delu ne zasačijo; ker mnogo bolj jih bođe veselilo, če jih popolnoma iznenadiš s svojim delom. Kaj ne, da je res takó, Milka?

Mati (stopivši pri zadnjih besedah v sobo). Kaj pa užé spet imata tako skrivnega?

Milka (skoči k materi, oklene se jih okoli vratú in jim tiho zašepeta:) Mati! nikar ne povejte očetu ničesar poprej; rada bi jih hotela iznenáditi. Glejte, to-le podobico sem jim narisala za god. A prej ne smejo ničesar vedeti. So li užé domá? — Dajte, da skrijem!

Mati. Nič se ne boj, saj jih še nij domóv.

Milka. Kaj ne, da jim poprej ne boste nič povedali?

Mati. Nič, nič, le brez skrbi bodi! — Lepo je, da sta tako pridna, in skrbíta, kako bi dobremu očetu veselje naredíla. A še mnogo več veselja lahko delata svojim starišem s tem, ako ostaneta vedno bogaboječa, dobra in pridna.

Sv. P. 1747.

Neskrbna mladina.

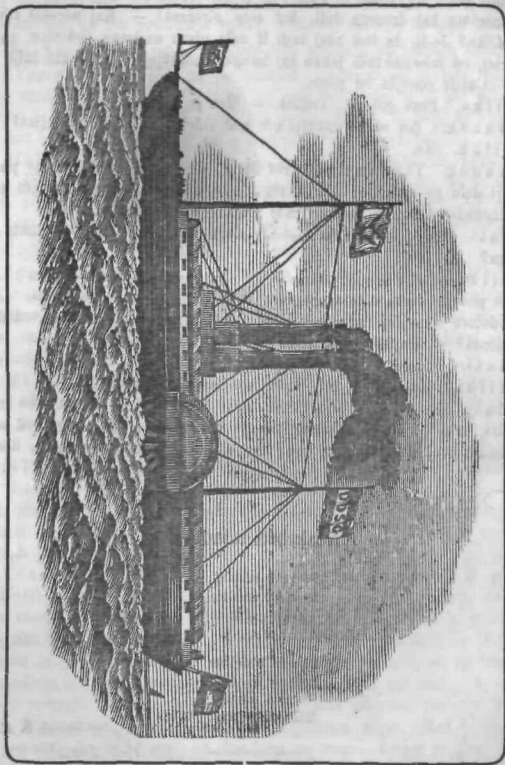
Po polji zelenem
Mladina skakljá,
Glavice cveticam
Z nožico teptá.

Cvetíce nedolžne
Po polji vené,
Ne méni za njé se
Mladostno srcé.

J. Š. K.

Parobrod.

Oče Marko so bili imoviti trgovec. Imeli so štiri sinove, ki so se prav pridno učili. Zato jim oče obljubijo, da jih bodo s seboj v Trst vzeli, ako koncem šolskega leta dobra spričala domov prinesó. Tega so bili otroci zelo veseli, in jedva (komaj) čakajo, da bi se šole končale. Ta njihova želja se jim kmalu izpolni. Šole se končajo in Markovi otroci so bili med najboljšimi

učenci. Oče jim reko: „Dobro ste se učili, zatoj odrinemo drug teden v Trst!“ Otroci veselja poskakujejo, da bodo videli morje, morske ladije in parobrode, o katerih so užé marsikaj slišali v šoli. Zná se, da so težko pričakovali tega veselega dné.

Oče so bili mož beseda in osmi dan res odrinejo z otroci v Trst, kamor so večkrat v letu po blagó hodili. Zjutraj zgodaj, ko so se užé solnčni žarki prijetno razlili po gladini jadranskega morja, prisopiha mešani vlak na železniško postajo. Oče Marko, zapustivši kolodvor, gredó z otroci v bližnjo gostilnico, da odložé popotno robo in se malo okrepčajo. Kmalu potem gredó na morsko obrežje gledat velikanske ladije, katerih otroci še nikoli niso videli. Na ladijah je vse živo pomorščakov in drugih pomorskih delovcev. Ne dolgo in dospejo do morskega ključa *), ki ga Lahi imenujejo „molo.“ To je širok jezik, sezidan od samih na štiri ogle rezanih kamenov, ki služi ljudém za cesto ter sega dve do tristo stopinj daleč v morje, katero je takój pri bregu zeló globoko, da se največje ladije lahko približajo suhej zemlji.

Čuděč se gledajo oče in otroci različne ladije, male in velike. Posebno jim ugaja véliki parobrod, ki ga imajo pred očmi. Daljši je od raznokatero velike mestne hiše; tudi visok je, kajti polovica ga je pod vodó.

Oče Marko nagovoré pristaniškega uradnika, ki je blizu njih ob morji stal, ter ga prosíjo, naj bi jim parobrod maló razkazal. Uradník, zeló prijazen mož, rad je ustregel njihovej želji, ter jih takój opozoruje na posameznosti lepega parobroda, rekoč:

„Kakor vidite, ladija je lepo pobarvana, a to zaradi tega, da je lepša in v vodi bolj trpežna. Leseni obód je z bakrenimi ali železnimi plôčami okovan. Kovinske plôče, gostejše od lesá, ne zavirajo toliko naglosti parobrodom, kadar plavajo v daljavo, nego leseni obód, katerega morska voda kmalu razjé; vrhu tega tudi daje ladiji večjo trdnost in stanovitnost. Vojne ladije so večidel sestavljene od samih jako debelih železnih plôč. V morji živí, kakor vam je znano, brez števila črvov in družih razjédnih živalic. Kovinski oklépi jim branijo, da se ne morejo zajédati v les, katerega bi ga lahko kmalu popolnem uničile.

Na prednjem parobrodovem delu, malo pod vrhom, so majhene oknice, ki razsvetljujejo spalnico pomorščakom in popotnikom; a na zadnjem parobrodovem delu se svéti skozi dve vrsti oknic nekaj v veliko, bogato opravljeno sobano in nekaj v kajute za odlične ljudi, častnike in za kapetana.

Ono veliko kolo na sredi parobroda, podobno kolesu naših savskih mlinov, zgoraj pokrito, da pri vrtenji okoli sábe ne kropí, je navadno od železa; na drugej strani ladije je zopet tako koló. Góni ju velikanski parostroj, ki je v središči ladije. A vsak parobrod nema koles, kakor ta. Novejši parobrodi imajo na zadnjem delu pod vodo vreteno ali viják (vinto), ki se neznano hitro vrtí, nekako v vodi vrta, ter ladijo hitro góni.

Ker se zeló velik parobrod ne more k bregu pritisniti, zato se pride nanj po mosteku od desák, ki je nalašč v ta namen pripravljen. Ob stranéh parobroda so navadno tudi stopnice nizzólu do vode. Po njih hodijo ljudjé v majhene čolnice.“

„Zdaj hočem,“ reče dalje uradník, „prositi parobrodnega kapitana, svojega dobrega prijatelja, da mi dovoli vam razkazati tudi notranje prostore ladije.“

*) Prava slovenska beseda za molo je ključ. Predno so Lahi sezidali nov molo, imeli so starega s pravim slovenskim imenom ključ, katerega še zdaj sami Lahi imenujejo molo-ključ.

Oče Marko so mu zato zelo hvaležni. Tudi otroci se tega veselijo. Prijazni uradnik jih pripelje čez mostek ter jih posvari, da naj bodo pazni, ker čez zibajoči se mostek niso vajeni hoditi. Dospeli so na ladijo. Uradnik dobi takoj dovoljenje, in tudi krmarja, ki jih vodi po parobrodu. Krmar jim reče, naj gredo za njim najprej na prednji del parobroda, od koder se gre po stopnicah v notranje prostore ladije, pomorščakom v spalnico, kjer vendar ni videti niti postelje niti kake druge pohišne oprave. Krmar takoj zapazi, česa pogrešajo in jim veli, da je na vseh ladijah treba stiskati prostor. Pomorščaki ne počivajo v posteljah, nego v visečih plahtah, katere po dnevi zvijó in hranijo. Vse je jako snažno. A snaga je tukaj tudi potrebnejša nego-li drugod. Mnogo ljudi se stiska v majhen prostor, zrak ni čist, če tudi ima parobrod zgoraj na veter vpcgnene cevi, da dobra sapa dohaja. Oknice, v katere je vdeleno mračno prozorno in jako debelo steklo, dajó le malo svetlobe, zato je malo ne mrak, katerega se oko le po malem privadi. Oknice se ne odpirajo. Zaradi tega je treba skrbno snažiti vse prostore. Nesnaga bi tu bolj kvarila, nego li koderkoli drugod.

Zdaj se vrnejo zopet na površje. Niže v sredi parobroda so druge stopnice, katerih se drži velik grot, kakor v naših konjskih hlevih, skozi katerega se meče senó iz poda. Ta grot se zgoraj zapira. Krmar nas pelje po stopnicah doli v spalnico tretjega reda popotnikov. Ta prostor je v spóred spalnice odločene pomorščakom. Tu so ozke postelje, po štiri skupaj postavljene, druga nad drugo, kakor v mestih pri nekaterih obrtnikih. Oprava je ubornejša. Kadar se prostor ljudi napolni, nastane velika gneča. Odtod se pride v nižje prostore pod obema spalnicama, kjer je nakupičeno raznega blagá v sodih, zabojih, vrečah, jerbasih i. t. d., katero se prevažá. Parobrod nese 1000 bačev (ton) rekše 1000 $\times$ 1000 kilogramov. Na dnu parobroda je prostor pogrezilu (balastu). Vsled ónega pogrezila se ladija ne zvrne, če se tudi vse drugo izprázni. Tu spodaj je tudi sv. Barbara; tako imenujejo pomorščaki óni prostor, v katerem se hrani smodnik in drugo nevarno blago. *) Svetloba in zrak prideta v ta prostor le po grotnu, t. j. po velikem oknu, ki gre do vrha parobroda. Globokeje v parobrod niso šli, ker jih ne mika laziti po temnih prostorih. S posebnim dovoljenjem gosp. kapitana, pelje jih krmar tudi k parostroju, kamor je sicer vstop prepovedan, kar napis nad vhodom kaže. Tu imajo pred očmi mogočen parostroj, kateri kakor mrtev velikan zdaj mirno počiva. Na stráni je videti po 16, pri družih tudi po več vratíc, skozi katera se poklada gorivo, premog; to so namreč pečí, ki se kurijo, kadar ladija pluje po morji. Ob stranéh so veliki prostori za premog. Parostroj stoji malo ne v središču ladije. Kolésa, valji in druge gonilne priprave, ki gonijo silni parostroj, so velikanske. Na ognjišču so parométi, ki kažejo obilost in silo vodene sopare, gonilne moči. Parostroj ne tira samo ladije, nego goni tudi velika motovila pri nakladanji in razkladanji kupčijskega blagá. Pod parostrojem so še drugi prostori nekaj prémogu, nekaj drugemu blágu odločeni. Odtod pelje uradnik svoje goste na zadnji del parobroda; tukaj je vse ličnejše in uzornéje. Odločen je ta kraj le parobrodskim častnikom in popotnikom, potujočim v prvem redu. Stopnice so pregrnjene z dragim pre-

*) Sv. Barbara je pomočnica strelcev s topovi na vojski.

grinjalom, vse se sveti po hodiščih. Skozi več vhodov od raznih prostorov se pride v krasno sobano, kakoršne vidimo le v kneževskih palačah. Svetlobe je tukaj dovolj; sedeži so dragocene blazine, krasoti se je čuditi. Tukaj je shajališče družnega življenja, res da samo gosposkega. Stopivši iz prekrasne sobane, stojé oče Marko s svojimi otroci na mostovži, ki od vrha dobiva obilo svetlobe. Od tod se pride v kajute prvega reda, to je, sobice za jedno osebo, ki so zelo bogato opravljene. Postelje so ozke in pritrjene k steni. Skozi majheno okroglo oknicé precej dobro sveti. Še drug prostor v tej vrsti je obednica, in drug odločen častnikom.

Ogledujoč vse te lepe priprave, pridejo do mogočnega stebra in rado vedno prašajo svojih voditeljev, čimu je ta steber. Užé poprej so videli dva taka stebra. „To so jadrila,“ reče krmar dalje, ter jih vede zopet na vrh parobroda, kjer se mogočno jadrila vzdigavajo k višku, noséč obilo vrví, lesá in jader. Jadrila so utrjena v dno parobrodu ali v grédlji. Gredelj je ladijam to, kar je živalim hrbtišče. K jadrilom visé lesene jadrenice, na konci koželjaste, a sredi mnogokrat tako debele, da jih odrasel človek ne obseže. Privezane so z najtrdnjšimi vrvmi na jadrila, a obračajo se na vsako stran, kamor je po vetru treba. Na jadrenicah visé težka platnena jadra, ki jih veter napihuje in s tem ladijo žene. Vsako jadro ima svoje imé. Vélíki parobrodí jih imajo obilo. Z vrvmi se privezujejo, natézajo, oslabévajo, zavijajo. Jadrilo na prednjem delu parobroda, ki malo ne ravno naprej molí, imenuje se „bug-sprit.“ Tudi Rusi je tako imenujejo. Iznad ladije k višku moleča jadrila se imenujejo: prednji, glavni srednji ali veliki in zadnji. Na zadnjem konci ladije je še jadrilce, ki nosi samo zastávo (flago). Jadrila niso od jednega debela, kajti nij tako visocih in močnih. Vsako je od treh delov. Na ónih treh vélíkih jadrilih sti po dve „vršeli,“ košem podobni, kakor ograjeni hodišči. Do njih plezajo pomorščaki po lestvicah od vrví spletenih, pritrjenih na zgornjem robu ladije. Do vseh družih krajev ladije, treba da pomorščaki le po jednej vrví plezajo ali hodijo po jadrenicah malo ne poprej omenjenih. V silnem viharji jim je to velika muka in njih trpljenja nij lahko popisati. Zato se pa ljudje na pomorščake ne hudujejo, ako se na suhem slobodnej nosijo, ker so na ladjah pod strogem redom in pod ostrimi zakóni.

A vse to bi pomorščakom ne bilo dovolj, ako bi ne imeli magnetne igle (kompasa). To umeteljno naredbo ima ladija na svojem površji za trdno voditeljico na neizmernej morskej ravnoti. Magnetna igla ostaje zmirom v ravnoležji, naj se ladija ziblje ali nagiblje. Tik magnetne igle je kolo, katero krmar ob mirnem vremenu sam z lahka vodi; a ob viharji pristopijo trije ali štirje možjé, in še jim je pretežko.

Jeden Markovih sinov ugleda na parobrodu tudi golobinjak ter povpraša krmarja, je-li imajo na parobrodu tudi dvorišče za perotnino. Krmar se temu nasméhne, ter reče, da dvorišča sicer nima, a vendar v hrano s seboj vozijo tudi perotnino, drobnico in druge take živali. Imovíti popotniki in častniki imajo na razpolaganje različnih okusnih jedil, ki se pripravljajo v posebnej kuhinji; a pomorščaki imajo svojo kuhinjo na prednjem delu ladije. Iznad ladije molí parostrojev dimnik, ki je nekoliko nazaj nagnjen; tudi jadrila ne stojé navpično nego pošev, a to zaradi tega, da vetrovi nima, toliko močí

do njih. Pred dimnikom je majhen most, na katerem stoji kapitan ali kak drug častnik, da straži in vlada parobrod, kadar pluje po morji.

Od mosta do parostroja gre govorno trobilo. Po tem poti dohajajo kapitanovi ukazi do parnega stroja, če tudi je v dolnjih prostorih še tako velik šum in ropot.

Na drugem kraji so nakupičene verige, na katerih se kotva (maček) v dno morja pogreza, kadar je ladijo ustaviti. Kotve so jako težke in močne. Dve visiti spredaj ob ladiji, a jedna zadek. Po vitlu (vinti) jih v morje potaplja in zopet vzdigavajo.

Oče Marko vidèč, da sta pristaniški uradnik in krmar obilo časa izgubila s tem, da sta jim razkazovala najznamenitejše stvari parobrodove, zahvalijo se jima za trud in se poslové. Tudi Markovi sinovi se spodobno priklonejo ter od morja idoč še jedenkrat prelepo ladijo pogledajo. Na strehi velicega kolesa je stalo zapisano z zlatimi písmeni parobrodovo ime: „Il desdicado furioso.“

Sr. Stegnar.

O b r t.

Kar si ljudjé pridelujejo na polji in v gozdu in kar dobivajo od živine in od rudnine, to je največ še vse tako surovo, da se ne more naravnost rabiti. Pšenico mora mlinar zmleti, pek moko presejati, testo umésiti in speči, predno imamo kruh in ga uživamo. V gozdu posekan les mora še veliko rok poprej obdelovati, predno imamo od njega mizo ali omaro. Iz kože, kakoršno mesar z živine odère, ne more se še obutal šivati; usnjar mora kožo ustrojiti in vdlati, predno jo more črevljjar rabiti. Železna ruda, ki jo izkopljejo, pusta je še in komaj železu podobna; mora se drobno stolči, potem v plávžu raztopiti in očistiti, predno more kovač iz nje kaj narediti.

Delo, po katerem se surovi pridelki preustrojújejo in za rabo pripravljajo, imenuje se obrt ali obrtnija. Obrt surove pridelke oplemeníti in oplemeničenim daje večjo vrednost. Kruh je plemenítejši in več vreden, nego pšenica, iz katere je pečen. Omara je plemenítejša in več vredna nego les, iz katerega je narejena. Kožuh je plemenítejši in več vreden nego koža, iz katere je narejen. Nož, kosa, sekira in pila so plemenítejše in več vredne, nego ruda ali železo, iz katerega jih je kovač napravil.

Surove pridelke pridelujejo po vsem svetu, vendar po raznih podnebjih in po raznih deželah zeló različne. Po rodovitih ravninah se ljudjé pečajo s poljedelstvom in živinorejo; po gozdih in gorah se pečajo z gozdarstvom in kopljejo rudo. Z obrtom se ljudjé ne pečajo povsod. Obrt mora imeti óne surove prirodnine, katere izdeluje v obrtniško blagó, in potem še potrebuje ónih moči, katere gonijo njegove stroje. Take gonilne moči so posebno voda in ogenj. Kjer nij tekoče vode, ondu nij mlinov niti žag; kjer nij kurjave, ondu nij plávžev niti tovaren. Kjer nij prémoga, ondu tudi nij velicega obrta. Obrt podpirajo in polajšujejo tudi dobre ceste, vzlasti železnice. Obrt cvetè tudi najbolj po takih krajih, kjer so izobražena ljudstva. Poljedelcu in živinoreju nij treba toliko vedeti, kakor obrtniku. Vsacemu, posebno pa obrt-

niku veljá pregovor, ki pravi: „Nevednost je najdraža stvar v deželi“. Kdor je dandenes úmnejši, ta je sploh tudi premóžnejši in laže živí memo ónega, ki je manj učen, manj previden in manj izobražen. Nij vsaka obrt za vsak kraj in za vsako deželo. V tej deželi se izdeluje to blago, v drugej drugo. Na Laškem izdelujejo posebno svilno tkanino, na Francoskem dragoce-nosti, na Angležkem bombažaste, na Nemškem posebno platnene tkanine. Kakor je po deželah, tako je tudi v posameznih krajih. Na Kranjskem n. pr. izdelujejo platno le okoli Loke, leseno suho robo le v Ribnici, krtače in sita na Gorenjskem, slamnike okoli Kamnika, úsnije in obutal v Trziči, zobce v Idriji i. t. d.

Obrtnik mora veliko blaga izdelovati in ga po ceni prodajati. Bolje je več blaga po nižej ceni izdelovati, nego manj pa draže. Bolje je, ako krojač na teden naredí 5 sukenj in vsako z dobičkom po 4 goldinarje prodá, nego pa, ako naredí na teden samo po 3 suknje, in ima pri vsakej po 5 goldinarjev dobička.

P o l e t j e.

Za ljubo pomladjo pride vroče poletje. Solnce pripeka na jasnem nebu in ogreva rodovito zemljo. Prava poletna vročina je. Dèhteče cvetice, sočnata zelišča, vsakovrstni sadeži želijo mokrote. Blagodejni dež napóji in oživí suho zemljo; cvetlice, zelišča in sadeži dobivajo novo, lepšo podobo. Čvrsto zelénje se vidi po gozdih in po polji. Cvetlice zopet vzdigujejo glavice in je obračajo k rumenemu solncu; prijetno pójó ptički po vrlih in logih.

Vročina zorí poletne sadeže. Črešnje se rudečé in nam migetajo z zelega drevja; po grmih dozrévajo jagode in druge rastline. Vse je posuto s cvetjem in plodovi. A najlepši je strnéno polje. Hitro se daljšajo sočnate bilke, kolence se na kolence natika in vrhu velicega bilja zakima klasovje. Neznatno in ponižno ter samo kratkih ur je strneno cvetje, a toliko bogatejši bodo plodovi.

Lehko klasovje se ljubko pozibava v godnem zraku. Kraj rázora izza gostega bilja se nam žarí rudeča purpelica (divji mak), kakor danica na poroblji jutranjenega nébesa. Tu in tam spénja rožno-cvetni kokolj svoje lepe vršičke malo višje med rumeno žitno klasovje; ž njim se druží jasno modra plavica in od spodaj gori rudečkasti gráhor in belo cvetoči slak hitita ob nekaterih bilkah k višku, ovijajoč se in venčajoč ponižna steblica, ki podpirajo vse človečanstvo.

Kmalu potem začnó objemati svitli solnčni žarki lahko pripogibajočo se strn. Najprej rumení ječmen, potlej bledeča réž a naposled zlato-rumena pšenica.

In zdaj pride óni veseli čas, da gre kmetič ob nedeljah popóldne tako rad po polji. Kakó ugodno mu diši kruh z napolnjenega žitnega klasovja! Kakó dobrodejno mu je pri srci počasi se sprehajajočemu po mejah med njivami, ko vidi povsod stoteren sad svojih žuljavih rok, ki se mu sam ob sebi obeša v naročje! Kakó hvaležno se mu dviga okó proti nebu, k dobremu Bogu, ki ga je tako obilo blagoslovil.

Vročina bolj in bolj pritiska. Póludne zvoní. Nobena sapica ne dáhne, noben klas se ne gane, nobena tica ne zaščebeťá; še celó črni muren in zelena kobilica molčíta o póludnevnej uri. Samo gori z srede čisto modrega, nebésnega stropa sije solnce in pripeka, da vse medlí in pojéma od vročine. Razbeljeni zrak živo migetá nad prepaljenim poljem, po katerem vse tlí in čudno sika, kakor bi se skrivne močí snovale v njegovem naročji.

In kako prijetno je še le zvečera! Nad žitnim klasovjem se zibljejo gosti rôji komarjev. Zdajci priletí lastovka nad rumeno polje in razprší igrajoče se živalce. Prepelica za hladnega večera užé kliče izpod težkega klasovja kmetu v vas, da mu bode kmalu treba žeti.

In ženjice hité v velikih četah na polje, razstavijo se v vrste, prepevajoč lepe domače pesni. In glej! užé

Pod srpom podíra
Se klasje ljubó,
Zastonj se upíra
In maja z glavó.

V malo dneh so vse njive posnopane. Kmalu potem poka užé cepec na skednji, in žito se spravlja v žitnice.

Ko je žito s polja, užé jesenska mrklost in otožnost légate preko strnišča. Da pa vendar kmetič ne jemlje prežalostnega slovesa od svojega ljubega polja, zagrne je ozimina znovič z zelenim krilom, lijóč kmetovalcu veselo upanje v srcé, da se zopet povrne čas, ko bode žel, kar je sejal, kakor pravi sveto pismo:

„Menjávala bodeta dan in noč, vročina in mraz, setev in žetev, dokler bode svet stal.“

A. P.

N e v i h t a.

Poletu popóludne je. Solnce razliva bliščečo luč z viška doli. Zrak je nestrpno soparen. Uvélo zelénje se onemoglo poveša k tlam. Prepelica mirno čepí v rázoru, težko užé pričakujóč hladne večerne rose, da bi svoj suhi kljunček namočila v njej. Ščinkovec se stiska pod košato kruzuljo v senci in pozijáva; petelin poje, kopáje se v prahu na dvorišči, in psu, ležečemu na trebuhu, molí dolg jezik po strani iz odprtega gobca. Zemlja sama sim ter tja široko razprenzana užé zéva v nebo po krepčalnej primáki.

Na polji se ratarju za brazdo kadí prah. Prioravši na konec njíve si briše z rokavom pot z vročega čela in željno se ozirajóč k višku okrog sebe zdihuje na tihem: ko bi pač dobri Bog dal malo pohlevnega dežja!

Nobena sapica še od nikoder ne dahne. Višnjavo nebo je čisto, kakor ribje okó.

Ali glej! Ne dolgo in lehak južni vetrič pripleše po zraku, naglo hitèč od drevesa do drevesa, ter nežno pozibováje gíbična peresa in brstje. Otorej užé tudi izza juga priplava tenka, bleda oblačica po jasnem nebu, in počasi plazèč se dalje in dalje po nebeškem oboku je vedno očitnejša, z vsacim trenutjem širočja in debelejša. Samo malo časa še, in solnce izgine za oblake,

kateri kmalu potem gosto in mračno zagrnejo ves obzor, da se pod njim hitro temni, kakor jeseni za večernega mraka.

Veter priteza krepkeje. Po potih in cestah se vzdiguje bel prah k višku, plesom dalje vlekóč se v visocih vrtincih. Po vrtilih šumi, po gozdih brušči; drevje se zibaje spogiblje, vrhovje se mu uklanja niže in niže do tal. Oblaki hitro se gosteč so osiveli in zamolklo začrneli, podé se in drvé, da se zdi, kakor bi vse podnebje dalje bežalo. Izza cunjevih robóv se jim zdaj in zdaj užé blisek zasvetlíka na temnem nebu. Iz daleč se tudi užé čuje, kako zamolkel grom pobobnéva vedno bliže in bliže.

Človek in živali slutijo, da se huda ura približuje. Četa oplašenih vran beží s polja proti gozdu, skrivat se v borovji. Lastovke visoko v zraku in nizko pri tleh čivljaje letajo, vse križem se lovèč. Čeda kokoši s petelinom na čelu, hití s povešenimi repi in obiráje se po perji domóv pod streho. Tudi poletna žaba na drevji užé poregljáva, čutèč posamezne deževne kapljice po listji. Jediní ratar, žejen in željen dežja, kakor suha gruda na njivi, vedno še pod milim nébesom mirno in srečno pričakuje dobrodejne primáke, če ga tudi ploha vjame in premóci do kože.

Zdajci krivec potegne, in sprekoma pritisne oblake, da se letèč vijó in kar na svitke šibé. Iz najhudoúrnejšega se strela ukréše in suknivši žarkim pasom nízdołu se zabliška, da vzame oči. Brž za njo zadrdrá mogočen grom, in trdo bučí po obnebji, da krepek odmév bobní med gorami in se zemlja potresa. Kaka redka kaplja debelo pade na tla.

Pastir žene čredo s paše v kraj. Ratar izpreže plužnja kólca in tira domóv. Ženjice ali plevíce, kosci in drugi delovci hité z njiv, pešpotnik s ceste, iskat si zavetja pod bližnjo košato lipo, ne slutèč nevarnosti, v katero se podá.

Strela drugič razkolje oblake, grom jih razspé in vetrovni vlak ožmé, da se vlijó. Dež se poceja, zagrinjáje ves okraj v belo, neprozórno meglo. Prihrušivši vihar divjá in rásaja, da vse vrè in bobotá. Ruje in trga strehe, lomi kozolce, drevje, krha veje, valí deževne kolobáre preko sadežev po polji, raznovrstno sodrgo s sabo dalje po zraku naprej.

Ploha se zaganja z vso silo in čokotá, kakor iz odprte zatvórnice. Strele se krešejo druga ob drugo in letajo križem, blisek za bliskom. Grmenje udriha brez prenehanja, drdrá in bučí, da vse pretopí. Tù pa tam trešči, da je gróza in strah, in se vsak užé bojí, da morebiti skoraj se tù ali tam ogenj pokaže.

Gospodinja na pragu stoječ sklepa roki in se plaho ozira v podnebje, moli in zdihuje z družino, naj bi dobrotljivi Bog odvrnil nesrečo. In glej! hudo vreme se res začné preobračati.

Piš poneháva, grmí in bliska se réje; oblaki se razgrinjajo ter poglájajo, dež pojenjava, začénja se svetliti. Ali z rébrij doli in po potih še zmirom lijaki deró, s sabo vlekóč pesek, blato in prótje. Iz ledin vró hudourniki; po senožetih in njivah stojé kalne mlake. Rastlinje vse posvalkano teží napojeno in ubito v tla. Kmet hití na polje pogledat, kako je s sadeži; še dosti vesel je, da nij hujšega, da nij toče bilo.

Na zapadu se oblaki pretrgajo. Zahajajoče solnce zasvéti na tenko pomrénjenem nébesi, opiráje rumene žarke sprecoma v krotko pršeči, lepo malem še roséči dež.

In proti jutru sedmo-barvana mavrica razpnè svoj zali lok, poročáje ljudem, da jutri bode zopet ljubo solnce sijalo. Vse je polno upanja.

Hrost in mravlja.

(Basen.)

Težek hrost izvabi drobno mravljo na hrastovo peró, da se vozita malo po potoku. Pripoveduje jej, da ne moreta utoniti, ker se je on užé večkrat vozil, a še nikoli nij v vodo padel. Mravlja res stopi s hrostrom na zeleno peró in kmalu se zibljeta sredi potoka. Ali o gróza! peró zadene ob kamen in vrtinec je potegne pod vodo. Krilati hrost zletí v zrak, a mravlja nesrečno utone.

Po slabej tovarišiji rada glava boli.

J. Š. K.

Priredopisno - natoroznansko polje.

P e s.

Konja imamo zaradi njegove telesne močí, kravo zaradi mleka, ovco zaradi volne, a pes se nam je prikupil s svojimi umnimi lastnostmi. Razumnost je mnogokrat več vredna nego volna in mleko. Zató je pa pes jedini med domačo živino, ki spremlja svojega gospodarja po vseh njegovih potih in ž njim v hiši prebiva. A to prednost nam pes povračuje s svojo zvestobo in drugimi lepimi lastnostmi. Domači pes vso noč hodi po dvorišču ter čuva hišo, premoženje in življenje gospodarjevo. Ovčarski pes je zvest in hraber čuvaj; skoraj vsako pastirjevo besedo razumé, ter stori vse, kar mu veléva. Lovčev pes je dober lovec; še celó v vodo gré po ustreljeno zvér ter jo prinese svojemu gospodarju. Za vse dobrote, ki je nam pes stori, ne zahteva družega, nego to, kar nam ostane. Ako lepó ž njim ravnamo, veselo nas pozdravlja, liže se nam ter ne vé od veselja, kaj bi začel. Pes je najrajše pri ljudéh in ima vse ljudi rad. Človeku na ljubav se naučí tudi raznih umetelnosti. Tujega psa ne prijemaj, ker rad ugrizne; stekel pes je zeló nevaren ljudém in živalim.

M a č k a.

Ali ste videli lepo, belo mačko ondu gori na sosedovej strehi? Užé pol ure sedí na solnci, liže si tačice, pa se ž njimi umiva in gladi po glavi. Zdaj se vzdigne in gre skozi okno na strehi. Lačna je in gotovo gre v jedino shrambo, da si poišče piskrec mleka ali kako klobaso.

Da-si je mačka zeló prekanjena tatíca, vendar jo imamo radi, ker ima tako lepe in mehke tačice, kakor nobena druga žival. Vsa njena dlaka je lepo gladka in čista. Zna se nam dobrikati, smukati in drgati okoli nas, da nam s tem pokaže, kako rada nas ima, kadar gladimo njeno dlako. A vse

drugače se obnaša, ako grdo ravnaš ž njo. Grdo te gleda, zgrbi oči ter užé od daleč puha in pljuje nate. V koži ima skrite ostre in močne krempeljee, s katerimi se maščuje, ako jej storiš kaj žalega. S krempeljei se tudi spenja in pleza po drevji, po rázkavem zidu ali sploh po stvaréh, ki niso dosti gladke in trde, da bi zasadila krempeljee va-nje. Kako gíbična, okretna in skočna je, tega se lahko prepričaš, kadar lovi miši. Vsede se za mišjo luknjo takó, da je miška ne vidi. Ali komaj se miška prikaže iz luknje, užé skoči mačka kakor blisek na-njo, in uboga miška se zvija in cvili v njenih krempeljih. Ako mačka nij lačna, igra se nekaj časa z ubogo miško, predno jo zadavi. To se zua, da se nam miška ne sme smiliti, ker je užé dokaj kvare (škode) naredila v hiši in vaši stariši imajo mačko zató pri hiši, da škodljive miši lovi.

Mačka ima svoje mlade neizmerno rada, vedno je liže in snaži. Mlade mucke pridejo slepe na svet in še le deveti dan spregledajo. Stara mačka jih prve dni skrbno skriva pred mačkom, ki bi je takój požrl, ako bi do njih prišel. Mačka izvrstno vidi, a še bolje sliši. V očesu ima podolgasto zenico, ki se v témi raztegne, v svetlobi pa stisne. Zatorej mačka po noči tako dobro vidi, kakor po dnevi.

Razne stvari.

Drobtine.

(U m r l j e) 5. maja zjutraj vrl národen mož gosp. Jan. Smukavec, deželni uradnik v Ljubljani, ki je bil, izvemši letošnjega leta, vedno zvest naročnik našega lista. Naj v miru počiva.

(Starost sedanjih vladarjev). Viljem I., nemški cesar, je star 80 let; — sv. oče papež Leon XIII. 68 let; — Viljem III. kralj holandski, 60 let; — Kristijan IX., kralj danski, 59 let; — Aleksander II., car ruski, 59 let; — Viktorija kraljica angleška, 58 let; — Karol I., kralj vrttembergski, 54 let; — Albert, kralj saksonski, 49 let; — Oskar II., kralj švedski, 48 let; — Franc Jožef I., cesar avstrijski, 47 let; — Leopold II., kralj belgijski, 42 let — Ljudevit I., kralj portugalski, 39 let; — Abdul Hamid, turški sultan, 35 let; — Humbert, kralj italijanski, 34 let; — Ljudevit II., kralj bavarski, 32 let; — Jurij I., kralj grški, 32 let; — Alfons XII., kralj španski, 20 let.

(Velik sod) za svetovno razstavo v Parizu so naredili v Kaniži na Ogrskem. Ta sod ima 82 dog, ki so po $5\frac{1}{4}$ metra dolge in po 60 centimetrov debele. Samo delo tega velikanskega soda je stalo deset tisoč goldinarjev.

(Najmanjša knjižica na svetu.) Na Parižkej razstavi je tako majhena knjižica, da jo lahko na veržici pri žepnej uri nosiš. V tej knjižici je ves péсниški umotvor glasovitega Italijana Dantega pod naslovom: „Divina comedia.“ Crke v knjižici so tako majhene, da jih le s pomočjo povekšalnega stekla moreš brati.

Kmetska vremenska prorokovanja za rožnik.

Kakor bo vreme Matarda (8.) se kazalo, takšno bode šest tednov ostalo.

Urbanovo solnce in Vidov (15.) dež, prav dobrega leta upati smes.

Pred sv. Vidom muhe, napovedujejo dneve prav suhe.

O kresi se dan obesi.

Če na kresni dan dežuje, orehom slabo prorokuje.

Kakoršno vreme je rožnika bilo, grudna se boče to ponovilo.

Če rožnika toplo dežuje, kašte in uljake napolnuje.

Če ohrovt obrodí, sená veliko nij.

Rešitev rebusa v 5. „Vrtčevem listu.“

Bog na nebu, miš v zidu.

Prav so ga rešili: Gg. A. B. učitelj v Melcih; Andrej Pantar v Proseku; Fr. Jerić v Podgorji; Adolf Jurec, dijak v Ptuiju; Ivan Hafner, dijak v Ljubljani; Janez Karba v Babincih in Viljema Franko, gospodična v Bujah.

Slovstvene novice.

*) Djetinje sigre za mladež obojega spola. Priredio And. Hajdenak, učitelj kr. muž. vjezbaonice

u Zagrebu. Cena 60 kr. Tako se zove lepa knjiga, ki obsega 128 mičnih, deloma narodnih, deloma prevedenih iger za hrvatsko mladino obojega spola. Nekaterim igram so tudi pridejani napevi, da otroci lahko pojó, kadar igrajo. Take igre so jako zanimive, posebno pri telovadbi, zatorej bi dobro bilo, da jih tudi pri nas kdo nabira in v posebnej knjižnici dá na svetlo. V poprejšnjih „Vrtčevih“ letnikih je užé bilo nekoliko tacih iger natisneno, skušali bomo jih tudi dalje še prinašati, kolikor nam bode prostor pripušéal. A gosp. Hajdenakovo knjigo otročjih iger priporočamo živo vsem našim gosp. učiteljem, ki se zanimajo za take igre. Pri telovadnih vajah jim bode prav dobro došla, ako se igre prelože na slovenski jezik, kar iz hrvatskega nij nobena težava. Knjiga se dobiva prigosp. pisatelju na adresu: Andrija Hajdenak, kr. učitelj v Zagrebu. (Opatovina br. 102.)

Vabilo k naročbi.

S prihodnjim mesecem, t. j. užé s prihodnjim „Vrtčevim“ številom se začne **drugo polletje**; zatorej uljudno prosimo vse óne čast. gg. naročnike, ki so si „Vrtec“ naročili samo za **pol leta**, da poteklo **naročnino** takój **obnové**, da ne bomo imeli neréda v razpošiljevanji. „Vrtec“ stoji za pol leta **l gl. 30 kr.**

Pri tej prilíki prosimo vse prave rodoljube slovenskega národa, da bi naš list širili med slovensko mladino. Ako nam bi vsak dosedanji naš naročnik vsaj še **jednega novega naročnika** pridobil, kar bi ne bilo ravno težavno pri nekaterih naših domorodcih, lahko bi „Vrtec“ po več gradiva na mesec prinašal ter bi tako še primernejše podučeval našo slovensko mladino. Pri majhenem številu naročnikov nam to nij mogoče; dandenes se je vse podražilo, tako tudi papir in tiskovina.

Novim naročnikom lahko postrežemo še z **vsemi letošnjimi listi.**

 Prosimo dalje, da bi naši gg. naročniki segli tudi po prvem zvezku „gledaliških iger za slovensko mladino“, katerega razpošiljamo s poštnino vred po 18 kr. zvezek.

 Priporočamo tudi „Vrtec“ od poprejšnjih let, ki se trdo vezani dobivajo po naslednjej ceni: „Vrtec“ od 1874. l. za 1 gld. 50 kr.; „Vrtec“ od 1875. in 1876. leta, po 2 gld. letnik, in „Vrtec“ od 1877. l. po 2 gl. 20 kr.

Vse prijatelje slovenske mladine prosimo, da nam v obilem številu z naročnino priskočijo na pomoč.

Uredništvo „Vrtčevo.“

V Lingarjevih ulicah, hiš. št. 1.